

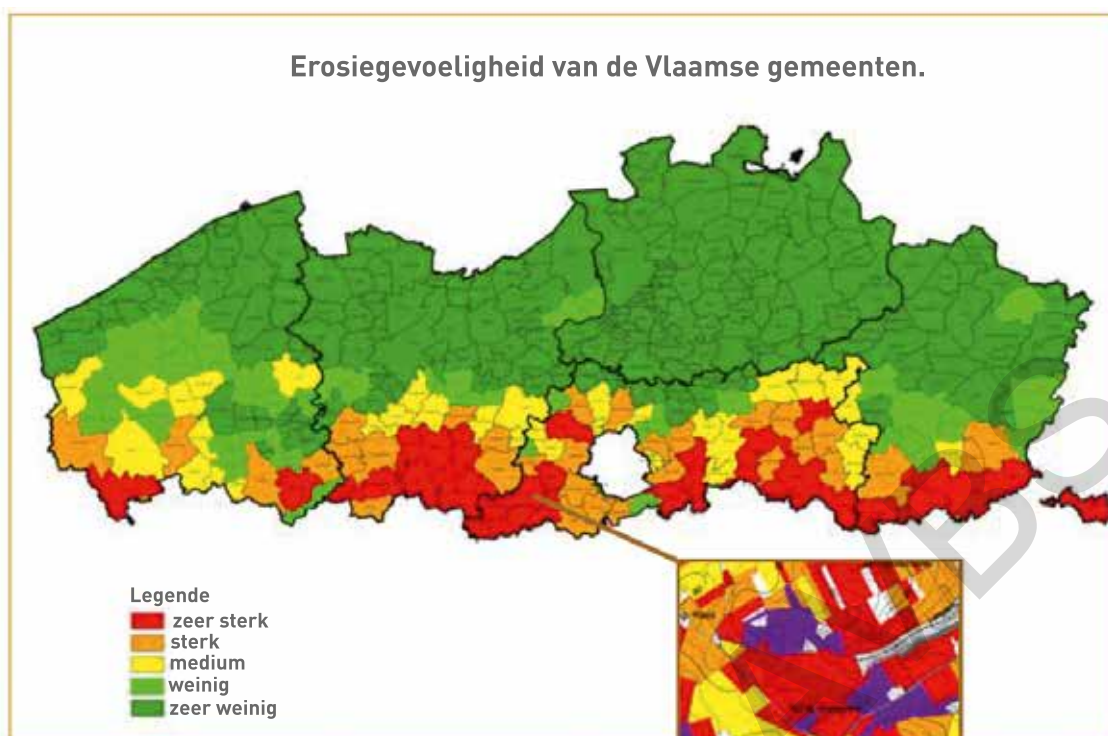
© W. De Geest

Hoe bodemerosie in de sierteelt aanpakken?

In Vlaanderen blijft bodemerosie een van de belangrijkste aspecten om rekening mee te houden voor het behoud van de vruchtbaarheid van onze percelen. Vandaar dat bodemerosie in ons bodembeschermingsbeleid een belangrijk aandeel vormt. Ook in de sierteelt heeft men te kampen met erosieproblemen. In deze sector zijn er echter minder gekende maatregelen om erosie tegen te gaan. Het demonstratieproject 'Erosie in de sier- en fruitteelt: een brongerichte aanpak' probeert de hiaten in de kennis omtrent erosiebestrijdende maatregelen toepasbaar in de sierteelt aan te pakken.

Ellen Dams

© Foto's PCS - PCG

© EROSIË IN VLAANDEREN
DEPARTEMENT LEEFMILIEU, NATUUR EN ENGERIE

Erosiegevoelige gemeenten in Vlaanderen en een gedetailleerde bodemerosiekaart van de percelen

Tegenwoordig hebben steeds meer erosiegevoelige gemeenten een erosiebestrijdingsplan om erosie in probleemgebieden te bestrijden. Daarnaast zorgen beheerovereenkomsten tussen landbouwers en de Vlaamse Landmaatschappij ervoor dat ook op landbouwgebied alle mogelijke erosiebestrijdende maatregelen worden ingezet. Hierbij wordt gekeken naar de noodzaak van erosiebestrijding en rekening gehouden met de economische haalbaarheid van de maatregelen.

Het erosiebeleid

In Vlaanderen is er 100.000 ha erosiegevoelige bodem. Hierdoor spoelt er jaarlijks 2 miljoen ton bodem weg wat leidt tot een degradatie van de bodemvruchtbaarheid op veel percelen. In de sierteelt is het aantal hectare erosiegevoelige percelen relatief beperkt (80 ha). Het is daarom niet minder belangrijk dat de telers op de hoogte zijn van de verplichtingen die

ze op deze percelen moeten toepassen. Sinds 1 januari 2015 gingen de hervormingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van kracht. Op zowel rode als paarse percelen moeten er verplicht maatregelen getroffen worden om erosie tegen te gaan. Zo werd van de telers verwacht dat ze 80% bodembedekking voorzien op deze percelen. Bij boomkwekers is dit vroeg in de teelt een praktisch onhaalbare maatregel. Daarom werd in 2016 deze verplichting herzien en werden de mogelijkheden om erosie te bestrijden verbreed, zo kunnen telers hun eigen expertise integreren in hun erosiebestrijdingsplan. Telers met een paars perceel kunnen opteren om in plaats van 80% bodembedekking enkele structurele erosiebestrijdingsmaatregelen uit te voeren, zoals het aanleggen van een aarden dam met erosiepoel of het aanleggen van een bufferbekken. Ook telers met rode percelen kunnen deze structurele

maatregelen uitvoeren. Bijkomend hebben zij de keuze om een bufferstrook onderaan het perceel aan te leggen. Afhankelijk van de topografie moet deze grasstrook 9 of 12 m breed zijn, wat wel een behoorlijk verlies van oppervlakte voor de landbouwer betekent.

Erosiebestrijdende maatregelen

Op 19 juni vond in het kader van het project 'Erosie in de sier- en fruitteelt: een brongerichte aanpak' een demonstratie van erosiebestrijdende maatregelen plaats op een perceel van Steven Dewulf in Oostrozebeke. Verschillende grasmengsels, die ingezaaid waren in de rijpaden, werden gedemonstreerd. Daarnaast werd ook gedemonstreerd hoe erosiedrempels kunnen toegepast worden in de boomkwekerij.

Grasmengsels in rijpaden

Ter demonstratie zijn drie verschillende grasmengsels ingezaaid in de

Grasmengsels: MowSaver van Barenbrug (links), Arboretum van Advanta (midden) en Passage van Advanta (rechts)

rijpaden. De grasmengsels werden gekozen op basis van volgende eigenschappen: betredingstolerantie en maaifrequentie. Voor deze laatste eigenschap is de verhouding van

traag- en snelgroeiende grassen van belang.

MowSaver is een grasmengsel van Barenbrug dat zich snel vestigt, maar

achteraf minder maaibeurten vereist, wat interessant is voor de kweker.

Verder werden de grasmengsels Passage en Arboretum van Advanta ingezaaid. Passage is een grasmengsel dat snel vestigt, maar ook een snelle groei kent, met als nadeel dat er meer gemaaid moet worden. Dit mengsel bestaat enkel uit veldbeemdgras en Engels raigras. Arboretum heeft bijkomend een percentage traaggroeiend roodzwenkgras in het mengsel.

Engels raigras is een snel kiemend gras dat voor een goede en snelle vestiging van het grasmengsel zorgt. Roodzwenkgras, aanwezig in zowel het grasmengsel MowSaver als in Arboretum, is traaggroeiend en zal op termijn de bovenhand nemen. Hierdoor wordt de groeisnelheid van het gras gedrukt en dus ook het aantal benodigde maaibeurten. De aanwezigheid van veldbeemd in het mengsel zorgt voor een stevig rijpad, wat voor betreding van de percelen belangrijk is. Mengsels met meer roodzwenkgras zijn interessant omdat ze minder

Erosiedrempels in de aardappelteelt aangelegd met Barbutte drempелеlementen

frequent gemaaid moeten worden, deze zijn echter minder betredings- tolerant.

Erosiedrempels

Naast grasstroken werden ook erosiedrempels aangelegd. Allereerst werden er elke 20 m over de lengte van het perceel drempels gevormd om een terraseffect te creëren. Zo wordt water dat naar beneden stroomt tegengehouden en kan het beter ter plaatse in de bodem dringen. In andere sectoren wordt al vaker gebruik gemaakt van drempelmachines om erosie te bestrijden. Deze machines zijn echter op maat gemaakt voor specifieke teelten. Voor de demonamiddag werden drempel-elementen van het merk Barbutte bevestigd aan een cultivator van 1m20, waardoor deze geschikt zijn om drempels aan te leggen in de rijpaden.

Erosimulchen

Naast grasstroken en erosiedrempels zijn ook erosiemulchen een interessante toepassing ter bestrijding van erosie. In een vorige demo, die plaatsvond in oktober 2017, werd reeds getest of mulchen, zoals miscanthus-snipper, champignonmest en stropelleten, effectief zijn in het bestrijden van erosie. Een nadeel aan het gebruik van mulchen is dat het behoorlijk duur is. Daarnaast zijn er in de boomkwekerij geen aangepaste machines om erosiemulchen aan te brengen. ■

Een geïntegreerde aanpak van wolluis in de sierteelt

In het kader van het VLAIO Landbouwonderzoeksproject 'Beheersing van wolluisproblemen in de sierteelt binnen een IPM-systeem' werd in 2017 een screening van wolluissoorten gehouden op 62 bedrijven. Hieruit bleek dat drie wolluissoorten zo'n 90% van de waarnemingen uitmaakten: de langstaartwolluis (*Pseudococcus longispinus*), de citruswolluis (*Planococcus citri*) en de serrewolluis (*Pseudococcus viburni*). Daarnaast is ook nog de bamboewolluis (*Trionymus bambusae*) een belangrijke soort die voor veel schade kan zorgen in bamboe en ook de wortelwolluis (*Rhizoecus spp.*), die eigenlijk tot een andere taxonomische klasse behoren, worden steeds meer waargenomen.